www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 242. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 18. жовтня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 242. Jersey City, N. J., Monday, October 18. 1926. THREE CENTS

ПЕРЕГОВОРИ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО КРАВЕЦЬКОГО СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК, 15. жовтня. — Від двох уже днів ведуться тут переговори межи представниками юнії жіночої одежі а товариством підприємців за покінчення кравецького страйку.

Переговорами проводить безпартійний предсідатель Інгерсол. Так звана Промислова Рада предложила конференції свою опінію про стан кравецького промислу, з якої виходить, що кравецький промисел не може станути добре на мирову стопу, як довго він не дасть собі ради зі страшним замішанням, яке панує в ньому.

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ПОКІНЧИЛАСЯ.

ДІТРОЙТ, 15. жовтня. — Конвенція Американської Федерації Праці покінчилася. Нині конвенція відбула ще поконвенційні збори, на котрих говорено про переведення в життя постанов конвенції.

Межи иничим говорено про висилане делегатів на межинародну конвенцію робітничих організацій, що має незадовго відбутися в Мексику. Делегатом Федерації вибрано її предсідателя Ґріна, але він заявив, що не буде могти виїхати, бо він уже давнійше обіцявся говорити на ріжних політичних зборах перед теперішними виборами.

На конвенції виголосив промову сер Вилнем Мекензі, голова британської комісії для промислових умов, котрий тепер відвідує Злучені Держави.

УЧЕНИЙ ПРО ВІДНОСИНИ МЕЖИ РЕЛІҐІЄЮ А НАУКОЮ.

НЮ ГЕЙВЕН, Конетикат, 15. жовтня. — Проф. Роберт Миликен, закінчуючи нині на Ейльскому університеті ряд своїх відчитів, говорив на тему взаїмного відношення науки й релігії.

Професор говорив, що релігія буде існувати серед людий так довго, як довго люди будуть застановлятися над значінням існовання. Релігія все буде важним чинником у розвою людства. Вона однак мусить змінятися відповідно до того, як зміняються люди. Історія релігії дає найкращий примір еволюції (розвою). Кождий великий релігійний провідник минувшини, Магомед, Будда, Христос, Ґаліляо, зривав з релігією, пануючою в його часи. Так мусить бути далі: релігія мусить змінятися відповідно до людського досвіду, який збирається в науці. Релігія, яка противиться науці, се не релігія, а забобон.

ВІДКРИЛИ НОВУ ЕЛЕКТРИЧНУ РИБУ.

ПРИНСТОН, Ню Джерзі, 15. жовтня. — Улрик Дагрен, професор біольоґії на Принстонськім університеті, відкрив у морських глибинах нову електричну рибу.

Має вона силу видавати зі себе 50 волт електрики. Дагрен назвав її астроскопусом, себто „звіздоглядом", бо вона світить очима, які осаджені на горішній части голови.

„Звіздогляд" живе здовж побережа Атлянтійського океану. Лежить він на піскових днах моря. Електричного удару вживає він на те, щоби відбиватися від других риб. Удар видає він очима. Жерелом електрики є дві маси сірої прозрачної тканки, які находяться в глибоких ямках у його черепі.

НАЙБІЛЬШИЙ НІМЕЦЬКИЙ ВИНАХОДЧИК В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 15. жовтня. — Сюди приїхав нині Богуміль Іротка, котрого в Німеччині називають за його винаходи „німецьким Едисоном".

Як кажуть два німецькі підприємці, які приїхали з ним, Іротка відкрив новий процес фабрикації алюмінуума, який не дає його нищити ніякій ржі. Мають вони орґанізувати в Америці підприємство для використання сього тайного процесу.

АМЕРИКАНЦІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПРИРОДНІ БОГАЦТВА КАНАДИ.

КВІБЕК, 15. жовтня. — На річній конвенції Американського Банкирського Товариства, яка відбувається в сьому місті, виступив президент зелізниці Сі-Ні-Ару з обрахунком, що сума американських інвестицій в Канаді постійно зростає та що вона виносить тепер уже близько півтвертя міліярда долярів.

СУДДЯ ЗАСАДИВ ЛАВУ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ НА ХЛІБІ Й ВОДІ.

КАНЗАС СИТІ, 15. жовтня. — Межи суддею стейтового суду а лавою присяжних суддів, які розглядали справу одного Мурина, прийшло до непорозуміння за заплату для суддів. Присяжні судді заявили, що вони дадуть присуд, але суд мусить їм уперед заплатити по 1 долярови за втрачений час.

Суддя казав їх замкнути на дві години на хлібі й воді, щоби їх у сей спосіб примусити предложити присуд. Повернувши з обіду, суддя заявив, що як присяжні не дадуть вироку сейчас, він їх пустить домів, а закличе їх завтра перед обідом, щоби їх знова замкнути на обід на воді й пісному хлібі. Присяжні піддалися.

ЛЕКШЕ ПРОПОВІДУВАТИ ЯК ВИКОНУВАТИ.

БРИДЖТОН, Ню Джерзі, 15. жовтня. — Нині заарештовано тут Джорджа Саввика, методиського проповідника, якому закидують неморальні поведення з дівчатами, відданими стейтом під його охорону. Коли ніхто не хотів за нього заложити „бейл", його осаджено в вязниці. Церковна рада усунула його зі становища проповідника.

ТАК ЇЗДЯТЬ БАНКИРІ.

Через місто Вінніпеґ переїхав на днях незвичайно дорогий залізничий потяг, в якім їхало 202 членів американського банкирського товариства на 52-річну конвенцію, яка має відбутися в Лос Бнджелес від 4. до 7. жовтня.

Вагони цього потягу були незвичайно люксусові. Один вагон був призначений спеціяльно для голення, стриження і причісування волосся. В другім вагоні були знова споряджені купальні та покої до вдягання.

На тій конвенції буде вісім тисяч делеґатів з цілої Америки. Після конвенції відбудуться найбільш дорогі забави.

ДЕРЖЗАПОВІДНИК „МОГИЛА Т. Г. ШЕВЧЕНКА".

Президія Укроголовнауки затвердила положення про держзаповідник „Могила Т. Г. Шевченка в Каневі". Під заповідник одведено площу навколо могили 4.5 гектари. Завдання заповідника охороняти і підтримувати в належному порядку могилу і провадити політосвітню роботу, допомагаючи численним екскурсіям, що відвідують ті місця.

При заповіднику має бути зорґанізована спеціяльна бібліотека, читальня памяти Шевченка, меморіяльна виставка та екскурсійна база для відвідувачів.

ГРАДОБИЙ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Цьогорічний врожай на Радянській Україні пройшов доволі гарно, але успіх врожаю бувби куди більший, наколиб не масовий градобій, що навістив величезні полоси землі.

Українське державне Т-во убезпечень зладило щойно статистику про шкоди пороблені градобоєм. За даними згаданої статистики град вибив по 15. серпня ц. р. 315 тисяч десятин засівної площі. Від 15. серпня по останній час побив град знову 174 тисяч десятин. Найбільш винищені градом округи: Полтавська — 20,852 дес. Кремінчуцька — 16.971 дес. Черкаська і Камянецька 13,161 — 10.650 десятин і т. д.

КАНАДІЙСЬКА ТОРГОВЛЯ ЗРОСТАЄ.

Торговля Канади зі заграничними краями зросла за послідних пять місяців о 58 міліонів долярів. Від січня по кінець серпня ц. р. Канада спродала своїх товарів за границю за 900 міліонів, 294 тисячів, 379 долярів. Минувшого року за той самий час спродані за границю товари принесли Канаді 842,279,586 долярів.

ПРАВДА ПРО АРЕШТ ОЛЬШАНСЬКОГО.

Як довідуємося із певного жерела, Ольшанський перебуває стало в Мексику, куди виїхав весною ц. р. і від того часу до Европи не приїздив. Вістка про його арештовання в Данцігу є отже звичайнісінькою качкою, яких так богато у польських ґазетах.

ЗЇЗД ПОЛЬСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

Недавно відбувся в Ченстохові зїзд польських монархістів. Бесідники підносили, що Пілсудскі уторував дорогу монархії, знищивши оману республиканської правовости.

Зїзд вирішив попирати уряд Бартля(!), а до хвилі обрання короля, за символ монархістичної влади узнати „Królową Korony Polskiej", себто Матір Божу.

А в кого мають вірити республиканці?

ВСЕНАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ПРИ УКР. АКАДЕМІЇ НАУК.

Фонди бібліотеки що-далі збільшуються. За час з 1. X. 1925 до 1. VII. 1926 р. поступило 77,617 книжкових одиниць і рукописів, значна скількість з них — це обовязкові примірники нових видань УСРР, РСФРР, з Білоруської, Азербайджанської і Вірменської та Грузинської книжкових палат.

Бібліотека перевела цікаву роботу в справі вивчення читача й книги, що читають одвідувачі цеї бібліотеки, який попит на книжки ріжного змісту, то-що.

ВИГРАЛИ НАГОРОДИ ЗА ВБИВАННЯ ВОРОН.

Манітобське правительство виплатило недавно нагороди в грошах тим людям, що вбили найбільше ворон або знищили їх яйця. Першу нагороду в сумі сто долярів дістав Вілям Вейджер, з Роленд. Інші дістали нагороди як слідує: Іван Танчак, з Рози, $75.00; свящ. О. Шанон, з Маріюс, $60; Е. Корі, з Портеж ля Прері, $50; Дмитро Танчак, з Рози, $40; Г. Кандель, з Форрест, $35; Анна Спаров, з Герод, $32; Михайло Королюк, з Рози, $27; Д. Паркер, з Калейде, $25; Джан Мартин, з Оберон $24; Ф. Милрі, з Овк Ривер, $23; Микола Калакайо, з Рози, $22; Олекса Скринський, з Рози, $21; Василь Ясінський, з Рози, $10. — Роздано також 17 нагород від 3 до 19 долярів, та 826 нагород по два доляри.

Убито було 36,219 ворон, та знищено 81,143 воронячих яєць.

КАНАДА МАЄ НОВОГО ГЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРА.

Квебек, 3. жовтня. — В суботу рано приїхав до цього порту новий ґенерал-ґубернатор Канади лорд Велінґтон з родиною. Бувший ґенерал-ґубернатор лорд Бинг виїхав до Анґлії перед кількома днями.

На устроєнім в честь лорда Велінґтона бенкеті домініяльним правительством лорд сказав, що його гаслом через цілих пять літ урядування буде — кооперація.

Перед бенкетом лорд Велінґтон був заприсяжений й одержав велику печать від Ф. Рінфретта, секретаря стейту.

Новий ґенерал-ґубернатор є добрим знавцем британської конституції та британської імперії і є запевнення, що яко такий не зробить такої помилки, як зробив бувший ґенерал-ґубернатор Бинг.

БУДУЧА МОДА.

В Білгороді трапилася дивовижна історія. Перед одну перворядну каварню заїхало авто. З нього висіла зовсім нага женщина, ввійшла до каварні і засіла при вільному столику. Счудовані гості припускали, що мають до діла з божевільною, прийшла поліція і хотіла нагу женщину випровадити. Вона проти цього рішучо запротестувала і заявила, що вона замужна жінка, мати двоїх дітей, і дивувалася, що їй не дозволяють остати в каварні. Прецінь теперішна мода, заявила вона, мало ріжниться від наготи, а в короткому часі, — вона переконана — будуть жінки ходити зовсім нагі. Вона випередила моду тільки о один крок. Та поліція не погодилася з її арґументацією, запровадила її до арешту, а суд засудив її на два дні криміналу.

ПРЕМІЇ ЗА НАУКОВІ ПРАЦІ.

Преміяльна комісія при Укроголовнауці присудила кільком українським вченим грошові премії за визначні наукові праці. Присуджено вісім премій другої категорії: проф. Разянову за працю „Драма українська", академікови Тутковському за низку праць з геольоґії, академікови Тутковському і проф. Семинському за працю „Камяні будівельні матеріяли Київщини", проф. Рубашкину „Механізм і апарати нервової системи", проф. Лисенкови „Плястична анатомія і топоґрафічна анатомія", проф. Кательникову за низку праць з електротехніки, інжинірови Супруненкові за працю з питань залізничого транспорту та проф. Лаврову за працю з медицини, видану німецькою мовою.

Крім того присуджено 13 премій 3-ої категорії і 8 премій 4-ої категорії.

ПОСОЛЬСЬКА НЕЗАЙМАНІСТЬ В ПОЛЬЩІ НЕ ІСТНУЄ.

Минулого місяця поліція перевела ревізію в помешканні польського посла Балліна, голови амнестійного комітету у Варшаві. При ревізії забрала поліція приватну кореспонденцію посла і друкарські машини. Рівнож арештовано в його помешканні кілька осіб — членів амнестійного комітету. І ця подія досі ще не видана у Польщі. Посольська нетикальність остається отже тільки на папері. Поліції вільно і з послами робити, що їй захочеться.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА ПІД ЛЮБЛІНОМ.

Дня 4. м. м. вискочив із шин поспішний поїзд на шляху Здолбунів-Варшава. Наслідком катастрофи частинно ушкоджена локомотива, а шість ваґонів цілком розбитих. Важко ранений провідник поїзду Коськовскі, легко ранений Войцех Кот. Причиною катастрофи був лихий стан шляху або жибне наставлення зворотниці. У звязку з тим арештовано зворотничого Зельтенрайха. Залізнича влада веде слідство.

ГОГЕНЦОЛЕРНАМ ПРИЗНАЛИ МАЄТКИ

БЕРЛІН, 15. жовтня. — Прусський сойм признав сегодня родині б. кайзера $3,600,000 в готівці і 167,000 акрів землі. Заразом признали кайзерови і його жінці замок в Гамбурґу, коли він захоче повернути до Німеччини.

Підчас нарад над цею справою комуністи счинили великий крик і кидали своїми паперу та каламарами. При голосованню 258 голосів заявилося за таким полагодженням маєткових претенсій кайзера, як ми навели, а проти цего голосувало тільки 37 комуністів. 65 соціялістичних послів здержалося від голосовання. Відома комуністка Кляра Цеткін сиділа з своїми товаришами на ґалерії і кричала. Щоби довести до спокою, треба було випросити гостей за двері і ґалерію замкнути.

ЗА ЩО ЙДЕ БОРОТЬБА МІЖ СТАЛІНОМ І ТРОЦЬКИМ.

ПАРИЖ, 15. жовтня. — Французькі мужі довіря, що перебувають в Москві і пригадуються боротьбі в середині комуністичної партії, пояснюють ту боротьбу так:

Це є боротьба між автократією і демократією в середині партії. Сталін автократ і бюрократ, а Троцький це муж з великим досвідом і демократ. Троцький чистої крови комуніст, він вірить в комунізм, а Сталін вірить в силу комуністичної адміністрації. Троцький намагається ввести демократичний принціп в самій партії на те, щоби розложити відвічальність на більше число людей, бо думає, що в той спосіб комуністична партія зросте в більшу силу.

Французькі мужі довіря подають, що Сталін готов вийти на разі побідоносно. Ціла та боротьба це тільки партійна міжусобиця, яка не буде мати поважнійших наслідків. Вони не вірять, щоби Сталін міг навіть покарати Троцького і Зіновєва дуже остро. Ті оба остануть надалі лідерами лівого крила комуністичної партії.

ТУРЕЧЧИНА ВСТУПИТЬ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 15. жовтня. — Впливовий редактор і посол Мегмуд Бей оголосив артикул, до якого привязують велику вагу, надіючися зміни в заграничній політиці Туреччини. Мегмуд Бей доказує, що Ліґа Націй зростає в силу та що в недалекій будуччині ніяка держава не буде могла перевести ніякої важнійшої міжнародної комбінації, коли не буде членом Ліґи. Він подає, що Туреччина ніколи в принціпі не була противна Ліґзі. Туреччина хоче жити в мирі зі всіми західними державами, а тільки захід заключає всілякі забезпечуючі себе договори, до яких одначе не втягає Туреччини, з чого могла би Туреччина вносити, що деякі держави відносяться до неї ворожо.

ПАРТІЯ ПРАЦІ СТОЇТЬ ЗА МЕКДОНАЛДОМ.

ЛОНДОН, 15. жовтня. — В послідним дни нарад Партії праці заатакували комуністи Мекдоналда за те, що він не відповів на письмо премієра Болдвина, який заатакував в американській пресі анґлійських майнерів, подаючи заразом лист Мекдоналда, в якім Мекдоналд мав рівнож виступити проти майнерів. Мекдоналд виказав, що його лист це фальсифікат комуністів. Його вияснення прийняли всі з оплесками і не допустили до слова комуністичних лідерів, які хотіли Мекдоналдови відповідати. Цей інцидент свідчить, що Мекдоналд тішиться далі загальним довірєм Партії Праці.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОСОЛ ДО МЕКСИКА.

МОСКВА, 15. жовтня. — Александра Коллонтай, перша жінка у світі, що займає пост посла, виїде на днях до Мексика в характері совітського посла. Вона заявила, що буде старатися їхати через Америку, а коли відмовлять їй віза, поїде водою прямо з Німеччини до Мексика.

А. Коллонтай була передше большевицьким послом в Норвеґії, знає декілька европейських мов і має практику в дипльоматичній службі.

АСКВИТ ПЛАКАВ, КОЛИ ПРАЩАВСЯ.

ЛОНДОН, 15. жовтня. — Асквит, пращаючися в Ґрінок з своєю партією як її довголітний лідер, зазначив, що ліберальна партія має велику будучність, бо вона має в собі ті всі добрі прикмети, які посідають Партія Праці і консерватисти. Він признав слушність майнерам в їх страйку, осуджуючи заразом ґенеральний страйк, який являється після него ворогом держави, конституції і парляменту, а є тільки поганою диктатурою. Коли він пращався з слухачами, покотилися йому сльози і він говорив серед сильного внутрішного зворушення. Його жінка сховала лице в букет квітів, щоби не показати зворушення і сліз. Плакала заразом вся майже численно зібрана публика.

СОВІТСЬКО-ЛАТВИСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

МОСКВА, 15. жовтня. — Совіти приступають незабаром до заключення договору з Латвією на тій самій основі, як з Литвою. Аоральоф, урядовець секретаріяту закордонних справ в Москві, виїзджає до Риґи, щоби розпочати переговори.

Такі договори заключили совіти з Туреччиною, Німеччиною, Афґаністаном і Литвою.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИ ОБЕЗПЕЧЕННЮ ДИВІМСЯ ПЕРЕД СЕБЕ

До канцелярії Українського Народного Союза прислав секретар одного відділу від одного члена Союза запит, який порушує дуже важну життєву справу.

Сей член приступив до Союза яких 20 літ тому назад, маючи тоді 37 літ. Нині він має вже 57 літ, а напрацювавшися тяжко в майнах, він терпить на невиличимий ревматизм і другі недуги. Робити він уже не може, і удержується по части зі своїх ощадностий, а по части зі запомог, які він дістає від організацій, до яких він належить. Український Народний Союз признав був йому минувшого року 50 долярів, і сього року, кілька місяців тому, теж 50 долярів. Та, відомо, 50 долярів для людини в такому положенню скоро розійдеться, і тому член шукає за новим способом запомоги. Тут у нього й виринула думка, чи не дістатиби запомогу на конто свого обезпечення.

Се й заставляє нас пояснити близче сю важну справу.

Наперед треба знати, що звичайне обезпечение в Союзі, яке до недавна було одиноким обезпеченнем у нашій організації, було обчислене на те, що член буде платити його до самої смерти. Знатоки рахунковости, які вкладали табельки оплат, брали за основу, що член, переставши колинебудь платити, сейчас стратить усі права до організації, полишаючи в організації призбирані собою гроші. Через те й вкладки, обчислені після такого рахунку, є дуже низкі. Колиб вкладки треба було розраховувати, приймаючи, що член хоче платити не до смерти, але до якогось віку, або що він перестаючи бути членом, захоче вибрати з організації накладані собою гроші („резерву"), то тоді й вкладки булиби зовсім другі, богато висші.

Тому члени, які приступили давнійше до організації на звичайне обезпеченнє, не мають права до звороту готівкою на случай виступу з організації, ані не мають права діставати обезпечення на старі роки. Хто домагається таких річий, належачи на звичайне обезпеченнє, той домагається від своєї організації, щоби вона йому дала щось за нічо, отже неможливої річи. Член, що приступив на звичайне обезпеченнє з тим, що на случай його виступленя він утратить усі претенсії до організації, платив за те низчі вкладки, і тому тепер неслушно булоби з його сторони домагатися звороту готівкою на основі вкладок, котрі були низчі тому, бо він того права зрікся.

Того рода випадки, як отсей, власне й передбачила 16. Головна Конвенція Українського Народного Союза. Вона побачила, що богато людий на старість воліоби дістати обезпечення за життя та що неодин може найтися в такому положенню, що він примушений буде зректися обезпечення та бувби щасливий дістати хоч яку-таку запомогу. Знаючи отсі трудности, ся конвенція й завела аж три нові роди обезпечення, з котрих кожде признає членови право до звороту готівки на случай, як він хоче покинути обезпеченнє. Понад се один рід обезпечення власне дає право членови дістати повну суму обезпечення ще за власного життя. Очевидно, за вкладку, відповідно до сього вимірену.

Факт живого життя подаємо на те, щоби трудність, яку має наш член у своїм життю, звернула нам практично увагу на трудність, яка може за якийсь час случитися нам самим.

ПРОВІРЮЙМО ЗАКИДИ

Широким відгомоном відбився в Америці і в Европі стейтмент сенатора Каревея з Аркензас, в якім він обвинувачував Францію в тім, що вона занедбує могили поляглих американських жовнірів. Сенатор подав, що він обїздив Европу і бував в Франції та чув від наочних свідків про стан могил тих американських героїв, які боронили Францію і в обороні якої наложили життєм, а яких могили тепер опущені а навіть збешещені.

Річ природна, що такий закид мусів потрясти Америкою і Францією. А то тимбільше, що походив він з уст американського сенатора. Сенатор Каревей перебував в Франції в тім часі, коли на вулицях Парижа і по театрах нападали на американських туристів, а то з тої причини, що панувало загальне озлоблене і переконанне, що Америка зі своїм натиском на сплату воєнних довгів, винувата в тім, що у Франції панує заколот на економічному і фінансовому полі. Американські знова туристи, озлоблені поведенням Французів, дійшли за те в своїх обвинуваченнях аж до того, що закинули їм ненависть не тільки до подорожуючих долярових магнатів, але й до поляглих американських жовнірів. В тій атмосфері зродилася та ота леґенда про збешещення могил американських жовнірів в Франції, яку то пустив в рух сенатор Каревей.

Тимчасом пішли досліди з боку Американців і Французів і виказали, що річ мається якраз навпаки, що могили поляглих гарно удержувані і то з великою пошаною і пієтизмом.

Той інцидент дав цілком слушну притоку до критики поступку сенатора Каревея. Бож від того рода людини, яка займає так визначне політичне становище, треба вимагати особливої осторожности в підношенню таких важних закидів.

З того випадку і нам Українцям можна винести добру науку. Бо і у нас дуже часто підносяться дуже важкі закиди, яким дуже часто бракує відповідного узасадненя і які, на жаль, дуже часто оказуються неправдивими. Такі закиди дуже часто шкодять не тільки тому, хто їх підносить, але і загальній справі. Тому належить всегда добре провірити те, що чоловік закидає, особливо, коли він виходить з тими закидами на публичну арену.

РУМУНСЬКИЙ КУ-КЛЮКС-КЛЕН.

(Ненависть супроти інородців).

Останніми часами у Румунії зачався рух, що є якоюсь мішаниною італійського фашизму й американського Ку-Клюкс-Клена. Той рух передовсім звернений проти чужинців, а чужинцями вважають у першій мірі всіх, котрі не належать до румунської нації й котрі є иншого віроісповідання, отже: Українці, Жиди, Мадяре, Німці й Болгари, які жиють у Румунії. Їх румунські фашисти обвинувачують, що вони змовились проти держави, ба що навіть теперішню владу переробили на своє копито. Отже боротьба націоналістичної Румунії звернена і проти влади Авереску.

Румунські фашисти розвинули останніми часами живу діяльність. Проводирі партій їздять з одного кінця держави на другий, відбувають збори, укладають нові програми, інтригують, словом „працюють". Ніколи життя „інородців" у Румунії не було таке тяжке, як тепер. Що небудь „чужинець" має, уважають ті Румуни-крадіжю, поповненою на румунськім народі. По містах, кажуть румунські фашисти, є більше „чужинців" як Румунів. Цей стан треба змінити. Цілі ділянки румунського господарства є в руках „чужинців". І це треба змінити. Закордон журиться справами тих „чужинців". І тому треба перешкодити. Але ніщо не дасться змінити, доки істнує влада, яка поступає з чужинцями так, начеб вони були Румунами й яка з ними переговорює. Тому румунські фашисти виступають проти теперішної влади й домагаються реорганізації держави згідно з їх бажаннями. Треба лише сильної руки, яка буде правити державою по принципам румунського фашизму. Стараються копіювати Мусолініеву програму, лише замісць чорних сорочок мають носити білі. Недавно в монастирі в селі Путна на Буковині, де похоронений основник румунської держави Степан Великий, поставили йому памятник. Після запальчивих промов дефілювали в білих сорочках перед Зелеа Кодреану вбийником префекта міста Ясси. Кодреану вбив префекта за те, що боронив Жидів перед погромами, які уладжували румунські ку-клюкс-клевіці. Кодреану є тепер вождом фашистівського румунського руху, румунський Мусоліні.

Цікаве, що румунська влада, хоч як фашисти виступають проти неї і обвинувачують за спілку з „чужинцями", займає дуже прихильне становище до них. І владу також притягає „чар" фашизму. Здається, що влада не добачує для себе ніякої небезпеки. Вона навіть підпирає його. Мабуть думає, що при помочі фашистів безпечнійше останеться при владі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

РІВНЯЙТЕ СТЕЖКУ ПРАВДІ.

„Голоси читачів" так всіх зацікавили, що коли прийде „Свобода", то всі сейчас глядять за сторінкою читачів. І кождому мило на серцю, коли раз-у-раз бачить щораз то нові імена осіб і організацій, які явно-славно забирають голос. І кождий рад, коли бачить, як велику посідаємо ми тепер армію свідомих людей, які так завзято взялися виполоти той бурян, що то хотів заглушити нашу визвольну боротьбу і наше чесне національне імя.

Та боротьба принесла нам вже тепер велику користь. Вороги українського визволення не зможуть вже встати на ноги. Їх самі близькі вірні готові спакувати їх до бакси так відослати ще того року як „крізмус презент" одних до Варшави, а других до Риму. А наш нарід без них обійдеться та піде слідами Франка і буде рівняти стежку правді. А тоді там, де ми знастали терня, зазеленіє жито наче гай.

Треба тільки нам тут в Америці ще таких священиків, які були би гідними наслідниками Маркіяна Шашкевича і які в тій важкій боротьбі заявили би за ним, що: вирвеш ми очі і душу ми вирвеш, але не видреш любови і віри, бо українське в мене серце і віра українська.

Тож, отці духовні, роздумайте це, рівняйте й ви стежку правді та зберіться на велику раду, щоби зарадити тому лихови, що вносить роздор в життя нашої еміґрації. Бо в противнім разі треба буде людям світським братися самим на власну руку до скликання такої конвенції.

Григорій Біленький
член 147 від. У. Н. С. в Аллентавн, Па.

ФРАНКО НА „ШЮР" В ПЕКЛІ.

Два тижні тому приходить до мене старенька бабуня, одна з найліпших моїх парафіянок, і каже: Не вгадаєте пан-отчику, чого я до вас прийшла. Ви минулої неділі так сердечно промовляли до людей за жертвами на ризи, що мені на плач збиралося. Не знатоньки, чи зібралисте дещо?

— Всього-навсього десять долярів, бабуню!

— Мало, пан-отчику, але щось порадимо. Ту не ті люде, що в старім краю. Америка геть пропсула наш нарід. Збиранина з цілого світа, ріжні люде, ріжні релігії, одні других псують.

І так роговорилася старушка, що тримала мене до полудня. На відходнім виймає зза пазухи 50 долярів і каже: Пан-отчику солоденький! Ті доляри я собі на похорон складала; та коли я чула в церкві вашу сердечну просьбу о жертви на ризи, то такий жаль мене зібрав, що взяла мене охота дати їх на ризи. На похорон, як Бог схоче, ще може при своїх добрих дітях зложу, а церква наша бідненька, то прийміть і мою жертву.

Мені сльози закрутилися в очах і гадаю собі: Який той нарід наш добрий, який милосердний, яке у нього золоте серце. І як не любити такого народа? Дасть на церкву, дасть на священика, дасть на сироти, дасть на рідний край; на всьо дасть, з послідним центом поділиться, лиш щирим, сердечним словом заговори до нього.

Подякував я старушці за таку несподівану жертву і попращавшись відпустив з Богом.

Третої дниви вибрався я до ризниці, тоб-то до шюру з церковними річами, за фелоном. За пів години, тай уже в Ню Йорку. Приходжу до склепу і застаю двох сусідів, теж за церковними справунками. Привитавшись з одним, з другим, стаю до бесіди. Звертаюся до молодшого і питаю: А як там з панахидою?

Бо тепер де не підете, з ким не здиблитеся, то сейчас бесіда сходить на панахиду і на Франка. Франко і панахида; панахида і Франко. Епископ Богачевський так спопуляризував Франка, що нині нема Українця, котрий би не знав про нього. Сміло мож сказати, що між Українцями в Америці Франко „збігував" Шевченка. І коли в нашім народі культ Франка так високо піднісся, то в тім, говоріть що хочете, але таки велика заслуга епископа Богачевського.

Трох священиків здибається в однім „шюрі", то чи можливо подумати, щоби не зійшла бесіда на Франка? Я не міг нічого иншого, питатися свого сусіда, як лиш за панахиду.

А молодий сусід, о. Іван видивився на мене, і трохи зі злостю, трохи здивований, відповідає: Як з панахидою? І відправив і патріотичну проповідь впалив!

— Честь вам за се, отче сусіде! — кажу, — і звернувшись до другого сусіда, старшого, питаюся: А у вас як, „отче духовний?"

Отець духовний насупився, почервонів як грань і зі злостю відпалив:

— Я за Франка панахиди не буду правив, бо Франко в пеклі!

На сі слова кинувся мій сусід мов упарений з питанням: А ви, отче духовний, звідки знаєте, що Франко в пеклі?

Отець духовний, заскочений таким питанням, не знав що відповісти, а я, звернувшись до молодого товариша по званню, кажу: Отче Іване, а від чогож „інформейшен бюро?" Прецінь отець духовний міг зателефонувати на другий світ до „інформейшен бюра", і довідатися, де обертається небіщик Франко. А ви того не знали?

З тяжким серцем ми всі тут розпращялися, а я по дорозі думаю собі: Бідна ти, греко-католицька церково, з такими „отцями духовними!"

За два дні довідуюся, що отець духовний вже „змекли". Бутне хлопство наперло на отця духовного за панахиду і вони в тім клопоті поїхали до Филаделфії по „інформейшен": що робити?

Готово ще прийти до того, що отець духовні відправлять панахиду за Франка, хоть на „шюр" знають, що Франко в пеклі.

Н. Н.

БУДЬМО ХАРАКТЕРНИМИ.

Прошу помістити в нашім органі Свободі кілька слів про допись, яка була поміщена в Свободі, ч. 131. з дня 5. жовтня сього року про події в місті Алентавні, Па.

Ся допись, підписана псевдонімом „Парохіянин", представляє великі заслуги о. Милянича, а головно його панахиду за Івана Франка. Не думаю, що за саме відправленне панахиди можна підносити заслуги священика як великого народного діяча. До цього я ще додам, що о. Милянич минувшого року противився, щоби наша громада скликала віче для протесту проти римсько-польського конкордату, кажучи, що нас тут в Америці сей конкордат не обходить.

Коли громада таки переперла протестаційне віче та поставила кандидатів на бесідників, яких мається запросити, то о. Милянич сейчас запротестував проти двох бесідників, що вони радикали. Сей закид пригадується мені нині з приводу панахиди по Івану Франку, котрий прецінь теж був радикалом.

З того наука така: наші провідники й священики повинні поступати все і всюди однаково. Як вони йдуть з народом, най ідуть з народом усе, а не дишень тоді, коли їм народа потреба.

А тепер ще скажу до автора дописі. Коли він схоче спростувати мої слова, то нехай не ховається за маску „парохіянина", але отверто покаже своє обличе так, як я се роблю.

Степан Мельничук.
Алентавн, Па.

Чоловік (крізь сон у горячці): Мій Боже, то я в раю.

Жінка (що сидить при ліжку хорого): Вспокійся, мій дорогенький, таж я тут біля тебе!

БЕЗПРИТУЛЬНІ ДІТИ В РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ.

Як на Україні, так і в цілій Росії, особливо в більших містах, скрізь повно — безпритульних дітей. Про них часами згадується навіть в большевицьких газетах. Звісне по всему світі захоплення вдови по Ленінови, яка з якоюсь розпусною насолодою посилала привіти самітним дванайцять і тринайцятьлітним матерям, які у своїй бездомній блуканині зайшли в тяжу і підібрані на вулицях родили дітей. Звісні теж спогади комуністичного посла до польського сойму, Присупи, які описують жахливе, на пів звіряче життя соток тисяч бездомної дітвори.

Набралося тих бездомних дітей з того, що або пошести винищили батьків, або вони погинули з голоду, або, накінець, рідню вимордувала чрезвичайка і дітей лишила на вулиці. Вправді денеде заложено для дітей приюти, але в них нема ні відповідної опіки ні навчання, а за те часто є — брудна солома, юшка замісць харчів, побої і розпуста. Навіть у кращих приютах, де є якась нібито чистота та де діти мають одежу і трохи кращий харч, цілий підхід до них є того рода, що ніяк не може направити скривленої большевицьким лихоліттям діточої душі. Вихованці таких приютів тікають при першій нагоді...

В соціялістичній ґазеті „Дни", що виходить закордоном, був поміщений цікавий лист, у якому згадується теж про бездомних дітей. Дальше подаємо уривки цього листа:

„Якось моя жінка привела з вулиці двох безпритульних. На дворі було холодно, а один з них мненший, хлопчик 8—9 років, був напів голий. Шматки лахміття замісць сорочки зовсім не прикривали ні спини ні грудей. Він так промерз, що навіть почав їсти лише тоді, коли трохи одійшов од холоду.

На наші запити обидва відповідали неохоче. Все-ж молодший був сміливіший. Розповів, що в 1922 р. був привезений до одеського інтернату з Донеччини. Його батьки померли від тифу.

Ми почали говорити, що треба вчитися. Маленький відповів, що хотівби бути теслею. Старший ухилявся від відповіді. Подивились зі здивованнєм на ґеоґрафічну мапу. Потім попросились вийти. Старший взяв шапку, менший пішов без шапки. Обива більше не повернулись. Попавши раз на вулицю й покоштувавши раз бурлацького життя, вони вже не можуть переносити одноманітности притулкового життя і воліють бути на голоді і холоді, аби лише на вулиці.

Раніше в Одесі, підчас перших років комунізму безпритульні буквально валялись і в день і в ночі під мурами церкви на площі нового базара. Тепер вони знайшли пристановище в будинку критої торговиці. Тут тепер головна кватира безпритульних. В окремих загородках вони на кождий випадок пробили собі дірки, так що легко дістаються з одної перегородки до другої. Проходючи повз ринку, ви бачите і чуєте їх. Иноді вони граються, співають, сваряться. Часто годують таких-же безпритульних собак, які рядом з ними лежать на сіні чи на соломі.

Трохи більші сновигаються межи проходячою публикою, щоби витягти що з кошика, чи з кишені. Недавно, проходячи по базарі, я почув сильний схвильований голос:

— Піймали каналію! Треба його так збити, щоби більше вже не встав!

На мою увагу, що той хлопчик є все-ж дитина і нам його треба пожаліти та навчити чогось доброго, я почув таке:

— Таких скільки не вчи, до доброго вже не наверниш, а тому, колиб одного та другого приступнути, то третьому й четвертому вже охота пропадає.

Деякі установи платять нічним сторожам платню за охорону від наскоків безпритульних хлопчиків. Продавальщиця одної овочарні на Преображенській вулиці розповідала, що ватага хлопців вскакувала до крамниці, хапала, що попадало під руку і швидко зникала серед вуличного натовпу.

Щодо притулків для тих дітей, то хлопчики і дівчата поміщуються звичайно в одній будинку і тоді дівчатком попадає від хлопчиків. В одним інтернаті знайому мені вчительку дівчатка просили спати з ними, бо вранці хлопці вскакували до них з горячими кощюбами й бавились, припікаючи напів голих дівчаток.

Цієї весни в Одесі було закрито кілька інтернатів. Діти забрано в инші інтернати, або переведено в инші міста.

Півтора року тому розповідала моя знайома, що їй, яко урядничці, прийшлось бути в інтернаті при незвичайнім святі з приводу щасливого народження 13-літньою дівчинкою немовляти. І мати і немовля, оздоблені квітами, та нервовими стрічками, урочисто возились по цілім інтернаті.

Безпритульних успівших втекти з інтернату та продавших свою одежу, звичайно пізно в осені збірають... ви можете побачити величезні плятформи, в яких вказують голих чи напів голих дітей до інтернату. Та це мало допомагає справі, бо вони знову тікають з інтернату, спродають одежу, проїдають гроші, лишаються голими, ходять жебрати, красти та ночувати на зелізничий двірець. Там валявять у порожні вагони і навіть під паротяги.

Якось раз я купив поїсти одному такому хлопчикові. Поговорив з ним. В цей час підходить инший. Мій перший собесідник зупинив його:

— „Не чіпай його, він вже дав"!

Для цих дітей вже сильно зіпсованих вулицею, але між собою солідарних і дисциплінованих, треба иншого підходу ніж лише канчука, бо вони нещасні не мали головного сонця в своїм дитячім життю — себто любови і ласки рідної матери".

Стільки каже лист, який писаний про инші справи і лиш мимоходом торкаєсь питання бездомних дітей. З инших джерел відомо, що кількість безпритульних дітей не тільки не меншає, але зростає.

ЕМІҐРАЦІЯ З ГАЛИЧИНИ ЗРОСТАЄ.

Ґерард Гайна, ґенеральний аґент сіпіярської компанії на Галичину, зарозумом у Львові, прибув недавно до Канади. Відвіде він переселенців, котрі приїхали через його руки до Канади послідними роками й поселилися в околицях Канори, Вондї, Принц Алберт, Едмонтону і инших міст. Бажанням його є наочно пересвідчитись, о скільки особисто знакомі йому новопришельці зазнали успіху в новім краю.

П. Гайна каже, що цього року переїхало через його руки лише самітних мущин і женщин 4,000, котрих Сіпіярська Компанія забрала звідти на свою відвічальність, запевняючи їм працю на фармах. Крім того їхали родини, котрі мали відповідну суму гроша на закупно землі в Канаді, далі такі, котрі мали передплавені шифкарти від свояків з Канади, й такі, котрим ґарантували тут роботу на фармах кревні й знакомі. На слідуючий рік готовляться дальші тисячі до виїзду до Канади. Причиною еміґрації є постійний зріст населення, а брак землі. Коли не зможуть еміґрувати до Канади, то поїдуть до Арґентини, Бразилії, бо мусять.

П. Гайна переїде цілу Канаду до Ванкувер, відтак вертає до Вінніпеґу й затримається тут через якийсь час.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Релігійна боротьба.

Останніми часами Одеса є ареною гострої релігійної боротьби. Спорять між собою різні християнські церковні організації, при чім незвичайно агресивно виступають прихильники старої російської так зв. „Тихоновської" церкви, перенятої старим „істінно-русским" духом.

15. липня відбувалася передача казанської церкви на Пересипі з рук „Тихоновців" „живістам". „Тихоновці" хотіли не допустити до цього, зібрали кілька тисяч народу під церкву, переважно бабів і хуліганів та з криком: „Церкву Жидам передають"! кинулися на „живістів". Наспіла міліція розсіяла товпу і до поважніших забурень не дійшло, але всеж кільканайцять осіб зазнало більших або менших ушкоджень на тілі.

Подібна історія трапилась 30. липня, коли мала відбутися передача Олексієвської церкви в Придвірцевому районі українським автокефалістам. „Тихоновці" заявили, що вони не дозволять української служби, тривожним дзвоном на дзвіниці церкви зібрали під церкву кількатисячну товпу-наперед розагітованих міщанів робітників, в авангарді яких станув „загін" безпритульних молодих хуліганів, що почали зневажати українських священиків, які прибули перебрати церкву. Кілька священиків, обпльовувані вуличним мотлохом, дістали ушкодження тіла. Тяжко побито одну Жидівку, що пробувала вмішуватися у спір християн.

Забурення на релігійному тлі в Одесі не першина. Ще минулого року з за цієї ж таки Олексієвської церкви „Тихоновці" самі між собою посварились, при переміні управи церкви. Скористали з цієї сварки чорносотенці для політичного виступу. З товпи, яка обложила церкву, а частина якої вдерлася була до самої церкви, розлавалися між иншим крики: „Геть радянську владу"! Недавно відбувся в Одесі суд над зачинщиками цього політичного бунту на релігійному тлі. Винні дістали дуже малу кару. Видно, що цього рода контрреволюцію радянські суди багателізують.

„Нет, не било і бить не может".

Валуєвська ідеольогія в українському питанню далеко ще не пережилась серед Росіян. На неї хорують навіть деякі комуністи. А що-ж говорити про обивательську масу?

Фейлетоніст „Пролетарскої Правди" Причепа, наводить такий характеристичний випадок:

Приїзджає з Москви до Київа якийсь інжинір. Спинився в готелю „Нова Россія" (у Київі — „Нова Россія"! Це теж характеристичне!) Замовив вільно-неписький сніданок. Задовольнившись по старому — покликав кельнера, щоб розплатись. Відбувається такий діяльог:

„Трийцять девять карбованців, девятьдесять дві копійки".

„Как, і здесь по українскі? Ну, нет, етаво я уж нне дапущу!"

І порожньою пляшкою в кельнера.

„Нне желаю"!

„Шкода говорити, ваше високородіє, ми тут маємо не тільки власну державу, але й Академію; запитайте науку, коли не хочете слухати міліціонера"...

„Нє дапущу! Нет, не било і бить не может"!

Можливо, що це анекдот. Але він вірно відбиває „інтернаціональну" душу Росіян, їх „самоопределіеніе вплоть до отделенія".

А ось таки дійсний факт. Якийсь „Пасажир", в заміткі „Сезон деукраїнізації", уміщеній в „Пролетарській Правді", оповідає, що він сів у Київі до вагону трамваю ч. 437 і подаючи кондукторці гроші, зажадав „квитка з пересідкою". На це кондукторка гостро зауважила „Пасажирови", що вона „не панімает". А коли „Пасажир" зауважив, що „пораб уже навчитися української мови", кондукторка так само гостро відказала: „І не буду панімать"!

І ще один факт. В осередку комсомолу на стації Київ І. один з „грядучої переміни" (комсомолець) робить доповідь про сільсько-господарський податок. Якийсь хлопець поставив запит до доповідача по українськи, а той „уважно вислухав і попрохав перекласти на російську мову, бо — „я нічаво не панімаю".

А коли кількох таких „непонімающіх" звільнили в Одесі і инших містах зі служби в урядах, то московські „Известия" підняли крик про український сепаратизм і шовінізм.

Український Червоний Хрест.

Є це поважна культурно-гуманітарна громадянська організація, яка числить 412 філій на місцях, що обєднують 122,574 членів, по даним на 1. січня 1926 р. Під зарядом Червоного Хреста було минулого року 43 диспансерів і 5 санаторій для туберкулійних, 114 амбуляторій та поліклінік, 38 консультацій для породільниць, 113 дитячих захоронок, 15 їдалень-для безробітних, 13 лікарень і богато инших медичних та санітарних установ, як аптики, лазні, лябораторії і т. п. Буджет Червоного Хреста на 1925/6 рік виносить 3 міліони 500 тисяч карб.

Червоний Хрест зібрав на допомогу голодуючим селянам Західної України 40,000 карб. та вислав туди 40,000 пудів зерна (Пр. Пр.).

Шевченкова могила.

Охоронюю могилу той самий дід Іван Ядловський, який живе на могилі вже 45 літ і має під 80 літ віку. Крім нього є ще заявідуючий могилою і господарством коло могили, Хоменко. Замісць давнього хреста на могилі поставлено постумент з погруддям Шевченка. Місцевість коло могили трохи порядкується, парканом обноситься, деревами засаджується. До могили належало досі 9 десятин землі. Поліщано приділити до могили 1,900 десятин землі, з того 1,000 десятин старого лісу, багато ярів, коло 200 десятин орної землі і островець на Дніпрі — та організувати тут господарство (заповідник). Тепер працює над цим спеціяльна комісія. За квітень-травень цього року відвідали могилу 60 екскурсій, які числили від 50 до 100 людей. В старій хаті при могилі є бібліотека, яка числить 700 томів. Але книжок екскурсанти не беруть до читання. Натомісць читально вони газети, але їх чомусь нема. (Пр. Пр.).

Артистичні справи.

Закінчується організація української державної опери в Одесі. Почав працювати оперовий хор, під управою Толстякова і Покровського. До складу артистично-музичної адміністрації театру належать: Мензій, Бобров, Лапицький, Бердяїв, Прибак, Врона, Галейдовський. Директором театру є Караульський; господарсько-технічними адміністраторами Рудяков і Линський. В склад трупи вступили на відповідальні партії отсі артисти: Закревська, Гужова, Спришинська (сопрани), Копева, Райська (меццо-сопрани), Кипоренко, Голинський, Кучелко, Капара (тенори), Будневич, Любченко (барітони), Роменський, Потержинський, Шаповалів (баси).

Зимовий сезон театру має розпочатися 15. жовтня оперою „Намиєто Мадонни", в перекладі В. Поліщука. Дальшими операми мають іти: „Прогоди Гофмана", „Садко", „Казка про царя Салтана"; балети: „Йосиф Прекрасний", „В соняних промінях", „Смерч", „Раль і Лізетта". Над перекладами опер працюють: Поліщук, Вороний, Тичина, Варава, Захаревський. Над оформленням опер працює артист Петрицький, над оформленням балету — артист Ердман.

В орхестрі здається буде грати знаменитий челіст з Відня, Бережницький, який перебирається на Україну.

Київський український оперовий театр також готовиться до вистав. Тут виступатимуть між иншими такі артисти: Петляш (сопрано), Пйотрович (меццо-сопрано), Крамський (бас). Диригентом є Моргуляй, балетмайстром — Куков. Розпочато репетиції над операми: „Аїда", „Намиєто Мадонни", „Чіо-Чіо-Сан", „Золотий Півник". Для роботи над оформленням „Золотого Півника" мають запросити артиста маляра М. Жука. Приготовляється балет „Баядерка".

Одеська кінова фабрика поширює роботу по виготовленню фільм на українські народні сюжети, беручи їх з української літератури, національної історії і сучасного побуту. Слідом за великою артистичною „картиною „Тарас Шевченко" (в двох серіях) і діточою картиною „Життя Тараса", приготовляється історична фільма „Тарас Трясило", „Микола Джеря" — за повістю Нечуя-Левицького, „Радянська Україна", „Камінна Душа" — за повістю Хоткевича, з гуцульського життя, „Чорна Рада" — за повістю Куліша, „Хмельниччина" — за редакцією академіка Грушевського, „Устин Кармелюк" — за Старицького-Черняхівською, „Захар Беркут" — за Франком, „Сорочинський Ярмарок" — за Гоголем.

Х.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФУЛТОН, Н. Й.

Посвящення Українського Народного Дому.

Дня 2. жовтня відбулося посвячення Українського Народного Дому. Посвячення доконав запрошений о. Сидоряк зі Сиракюз, Н. Й. На свято зібралося велике число Українців.

Після посвячення видано обід, який зварили фултонські женщини. Всьо було дуже старанно обслужено. По обіді Голова Українського Народного Дому, т. Михайло Бунда промовив в імени Т-ва Українського Народного Дому до гостий та попросив їх о ласкаву поміч в ділі. Хор відспівав кілька народних пісень. На святі було богато гостий зі Сиракюз. По обіді йшла забава.

Наводжу тут кілька слів про історію Народного Дому.

Початки, як звичайно, були тяжкі. Деяким одиницям було тяжко зрозуміти, иащо нам потреба такої організації. Не обійшлося без ворожої критики. Але завдяки зручности т. Михайла Бунди і других товаришів, котрі взялися енергічно до поборення недбалости і занепаду, вдалося громаду привести до єдности й братерства, на хвалу й честь українського народу.

На поклик М. Бунди і товаришів скликано загальні збори з початком грудня 1924. На зборах промовляли Т. Михайло Бунда, Дмитро Волинський, Михайло Гринчук і другі товариші. М. Бунда подав докладні вказівки, в який спосіб можна збудувати Український Народний Дім. Збори дали заклик до збирання фонду на будову Українського Народного Дому. Декотрі при зібранню фонду давали готівкою, а декотрі громадяни деклярували що хто міг. Потім відбувся спис членів і членкинь, і введено місячні вкладки. Членів не було богато, бо в Фултоні є лише 38 родин Українців.

Всеж таки праця 20 місяців від заснования Товариства, не пішла на марно, але видала зерно. Минувшої зими вибрали Шкільний Комітет. Свого Дому не було, і треба було платити рент. Учив ті. Михайло Бунда. Не вчив він ще й 70 годин, а вже дітям дав троха знаніня про свій народ. Зайдіть нині до Фултону і спитайтеся дітий, якої вони нації, а будьте певні, що не вчуєте відповіди: Рошен, Рутенен, або Грік Кетолик, але всі відповідять: Українець.

І. Туркевич, Сиракюз, Н. Й.

— Порадь мені, що я повинен би дати на іменини моїй жінці? Щось такого, що добре випалоби, — радиться зовсім лисий добродій свого товариша.

— Дай їй пучок твого волосся — відповідає товариш.

НА ПРОДАЖ 2 фарми: 12 акрів, 8 кімнат. дім, всі знаряди і інвентар, близько камінної дороги. Ціна $2,500, готівкою $1,500; 26 акрів при камінній дорозі, 5 кімнат дім, добрі забудовання, збір. Ціна $4,000, готівкою $1,700. Пішіть до: **DANIEL F. BATA, R. D. 2, Box 89, Flemington, N. J.** 242-3

ДОМИ—ФАРМИ

НА ПРОДАЖ АБО В ЗАМІНУ:

1827 Брунер, 9 покоїв	5.200.00
4527 N 18-та, 6 пок. і порч ..	6.500.00
2817 Белорад, 7 пок., г. вода	5.500.00
1819 Какка, 6 пок., порч ...	6.200.00
45 акрів близько Філя., великий інвентар, гарний сад, добрі будинки	9.000.00
55 акрів дуже доброї землі, великий інвентар, збір всіляких	8.000.00
70 акрів, панські будинки, гарна околиця	11.000.00

Много инших домів великих і малих, також ріжних фарм на продаж або заміну.

ДАЄМО СКОРУ ЧЕСНУ УСЛУГУ, ЩО Є ЛУЧША ГАРАНТІЯ, ЧИМ МАЄТОК КРУКА.

V. BONACHEVSKI,
Real Estate Broker
4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

ДУМАЙТЕ ПРО БУДУЧНІСТЬ ПОКИ ЧАС.

Добрі часи вже зміняються. А може прийти ще більша криза, коли прийдуть вибори. І буде тяжко знайти у великім місті. Треба отже забезпечити перед несподіванкою. Другі люди не чекають, як прийде біда, але завдаваєть приготовляються.

Деж нашим людям шукати ліпшої будучности, як не в Милвил, в стейті Ню Джерзи, на першій Українській кольонії в Америці? Там тут земля добра, комунікація знамента, роботи повно, вигода для кождого. Чужі люди не чекають, а довкруги будуються... і приготовляються. А кождим днем. Чого чуйти себе по великих задимлених містах, або по майнах, горах та скалах? Тут малі діти можуть шукну вигоду, а шкільні діти можуть через вакації заробляти по 3—4 доляри денно, коли підуть на кілька годин до сусідів вибирати ярину. Бідні діти можуть робити постійно по фабриках, а ні, то ходити даром до висшої школи в Милвіл. Отже кождий бачить ясно, що на фарми у Милвил повинні йти передовсім такі люди, що мають численну родину.

Що правда, початок всюди тяжкий. Дехто мусить і тут перебідувати через 2—3 роки, заки стане незалежним. Тут найкрасше місце на годівлю курий. Ціле передмісте Милвил се самі курячі фарми. Хто тут дійшов до двох-трох тисяч курий, не рахується вже фармер, але бизнесмен. Він перевисшає часто навіть доброго міського бизнесмена. Не в кождій місцевости можна закладати товарово курий, але в Милвил якраз добра земля до сього і відповідний клімат. Годівлю курий можна повести постепенно з кількох. Як хто чуєтьки з поважнійшою готівкою, той може тут купити вже готову таку фарму, бо тутки, так як і всюди, трапляється де-не-де нагода.

Отже нема що відкладати, але треба забезпечуватись від біди завчасу, а при чім скріпляти першу фармерську українську кольонію в Америці.

Впрочім у Милвил є нагода для кождого зажити своїм самостійним життєм, лише треба троха завзятя. А як закупити у Милвил землю при помочи малого капіталу і розвести господарку, про се дасть вказівки

VASILI MATOLICH,
N. E. cor. 7th & Green Streets
Philadelphia, Pa. 135-

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТИ продається 12 кімнат дім, 2 купальні, місце на гаразж, також меблі; добрий на 3 родини; продається дуже дешево; місячний дохід $75.00.

241-43

Голосится під ч.:

1934 N. 11th ST., PHILADELPHIA, PA.

ФАРМА 5 акрів, 7 кімнат дім, стодола, курник, сад овочевий. — Ціна $1300.

Фарма 50 акрів, новий 9 кімнат дім, вода в домі, 2 стодоли, курник, новий гаразж, сад овочевий, земля добра. Ціна $2700, готівкою $1200, решта на сплати.

Фарма 30 акрів, 5 кімнат дім, стодола, курник, сад овочевий, 2 корові, 4 корови, 25 курий, плуг, борони і другі знаряди. Ціна $1600, готівкою $900, решта на сплати.

Маємо більше фарм. Пішіть по катальог.

238-47

B. B. MAYNARD,
Crawford County, Centerville, Pa.

Млини, пекарні, тартаки, цегольні і всякі другі промислові заводи можна набути дуже дешево в Галичині через заприсяженого для сих справ інженіра **Павла Дурбака, Львів, вулиця Чарнецького 26.** 158—

ОЛЕКСІЯ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(12)

Напротив Серебряного сидів один старий боярин, на котрого цар, як говорили, гнівався. Бояри сей предчував свою біду, та не знав, яку, і очікував супокійно своєї долі. На диво всіх, кравчий Федір Басманов своїми руками підніс йому чашу вина.

— Василю боярине! — сказав він: — не великий государ дарує тебе нашею!

Старик встав, вклонився Іванови і випив вино, а Басманов, вернувши до царя, сказав йому:

— Василій боярин випив чашу, чолом бе!

Всі встали й вклонилися старому, очікуючи, що він і їм поклониться, але боярин стояв нерухомо. Дух йому сперло, він дрожав всім тілом. Як раз очи його набігли кровю, лице посиніло, і він упав на землю.

— Боярин пяний, — сказав цар, — винести його геть!

Шипіт пробіг по зборі, а земські бояре поглянули одні на одних і потупили очи в свої полумиски, не сміючи промовити й слова.

Серебряний здрігнувся. Ще недавно не вірив він росказам про лютість Івана, а тепер сам був свідком його страшної пімсти.

„Хто знає, чи не чекає й мене те саме?" подумав він. Тимчасом старця винесли, і обід відбувався далі, немов би нічого й не случилося. Гуслі звучали, дударки гуділи, дворяки голосно розмовляли й сміялись. Слуги, що були в оксамитній одежи, явились тепер всі в златоглавих одежах. На столи поставили спершу ріжні студінці, відтак журавлів з корінням, кокгутів з імбером на квасно, безкостих курей і качок з огірками. Потім принесено ріжні поливки і трьох родів юшки: курячу білу, курячу чорну і курячу шафранову. За юшкою подали орябки зі сметанкою, гуси з пшоном і тетері з шафраном.

Тепер наступила перерва, серед котрої розносили гостям наливки: порічкову, княжу й боярську, а з вин: аликант, бастр і малвазію.

Розмови ставали голоснійші, регіт роздавався частійше, голови закручувались. Серебряний, вдивляючися в лиця опричників, побачив за далеким столом молодого чоловіка, котрий недавно перед тим спас його від медведя. Князь спитав про него сусідів, але ніхто з земських не знав його. Молодий опричник підперся ліктями о стіл, опустив голову на руки і сидів задуманий, не беручи участи в загальній радости. Князь хотів-було поспитати проходившого служащого, але в сій хвили почув за собою:

— Микито боярине! Великий государ дарує тебе чашею!

Серебряний здрігнувся. За ним стояв, з безвстидним усміхом Федір Басманов і подавав йому чашу.

Не вагаючись й хвильки, князь уклонивсь цареви і спорожнив чашу до дна. Всі дивились на нього з цікавостю, він сам очікував неминучої смерти й здивувався, що не чує ділання отруї. Замісць дрожи й холоду, благотворна теплота пробігла по його жилах і розігнала на лици його поневольну блідість. Напиток, присланий царем, був старий і чистий бастр. Серебряному стало ясно, що цар або простив йому провину або не знає ще про обиду опричники.

Уже більш чотирох годин продовжалась радість, а сіл ще далеко був не повен. Відзначилися сегодня царські кухарі. Ніколи так не вдавались їм помаранчові зупи з кавяру, гусини і огірків, верчені нирки і карасі з бараниною. Особливо з дива не сходили великанські риби, зловлені в Студеним морі і прислані в слободу з Соловецького монастиря. Їх привезли живих, в великанських бочках; везли кілька тижнів. Риби ті ледви вмістилися на срібних столах полумисках, котрі вносило до їдальні кілька людей разом. Проворна штука кухарів показалась тут в повнім блеску. Осетри і шевруги були так надрізані, так поставлені на таци, що подобали на когутів з розпростертими крилами, на розпростертими крилами, на пащеками, Гарні і смачні були також заяці з локшами, і гості, хоть як уже наситились, все таки не пропустили ні перепелок з часниковим сосом, ні жайворонків з часником і шафраном. Але ось, на знак стільників, забрали зі столів сіль, перець і оцет і зняли всі мясні страви. Слуги вийшли по два рядом, і вернулись назад в новім убранню. Замісць златорлавих одежей наділи вони дітні кунтуші з білого оксамиту зі срібними обшивками та соболевими лисами. Ся одіж була ще красша і богатша від двох перших. Убрані так, вони внесли в їдальню цукровий кремль, двусотнарові, і поставили його на царський стіл. Кремль сей був вилитий дуже штучно. Зубчасті мури й вежі, а навіть піші і кінні люде були старанно викінчені. Подібні кремлі, тільки менші, по одному сотнарови украсили другі столи. Після кремлів внесли около сотні позолочених і помальованих деревець, на котрих, замісць овочів, висіли медівники, пряники, коржики і солодкі паштети. В той самий час явились на столах льви, орли і всякі птиці, вилиті з цукру. Проміж городами і птицями зносились купи яблок, ягід і волоських оріхів. Однак овочів вже віхто не тикався; всі були ситі. Одні допивали кубки романеї, більше з приличности, ніж задля спраги, другі дрімали підпершись ліктями о стіл; многі лежали під лавками; всі без винятку розпоясались і розпинали кафтани.

Цар майже зовсім не їв. Підчас пира він много розправляв, жартував і ласкаво говорив зі своїми сусідами. Лице його не змінилося в кінци обіду. Те саме можна було сказати і про Годунова. Борис Федорович, бачилось, не відмовлявся від лакомої страви ні від лугаря кріпкого вина; він був веселий, бавив царя і любимців його розумною розмовою, та ні разу не забувався. Обличе Бориса показувало тепер, як і в початку обіда, мішанину прозорности, обдуманої покірливости й певности самого себе. Кинувши оком на товпу пяних і сонних дворян, молодий Годунов нишком усміхнувся, і погорда мелькнула на його лици.

Царевич Іван пив богато, їв мало, мовчав, слухав і часами перебивав бесідника грубим або ображаючим жартом. Більше всіх діставалось від него Малюті Скуратову, хоть Григорій Лукіянович не похожий був на чоловіка, спосібного терпіти насмішки. Поверховність його наганяла страха і найвідважнійшим. Чоло його було низьке і запале, волосся зачиналося майже над бровами; щоки і вилиці, противно, були непропорціонально розвиті; череп з переду вузкий, переходив без всякої постепенности в якийсь широкий хребет за потилицею, а за ухами були такі випущлості, що уха, бачилось, зникались. Очи невиразної барви не дивились ні на кого прямо, але лячно робилось тому, хто з нехоть стрітився з їх тужливим поглядом. Бачилось, ніяке великодушне чувство, ніяка думка, виходяча поза границі звірячих порывів, не могла проникнути в сей вузкий мозок, покритий товстим черепом і густою щетиною. В виразі сего лиця було щось неумолиме і безнадійне. Дивлячись за Малютю, чулося, що всяке старание віднайти в нім людську сторону булоби даремне. І дійсно, він морально відділився від всіх людей, жив серед них одинцем, вирікся всякої дружби, всяких приязних відносин, перестав бути чоловіком і зробив з себе царську собаку, готову розірвати без розбору всякого, на когоб Іван не задумав її натровити.

Єдиною світлою стороною Малюти здавалась горяча любов його сина, молодого Максима Скуратова; але се була любов дикого звіря, любов несвідуща, хоть і доходяча до самозабуття. Її подвоювала честолюбивість Малюти. Сам з низького стану, будучи чоловіком худородним, він мучився з зависти при виді блеску і знатности, і хотів по крайній мірі вибисшити своє потомство, зачинаючи від свого сина. Думка, що Максим, котрого він любив тим сильніше, що не знав другої покревної привязанности, буде завсігди стояти в очах народу низше тих гордих бояр, котрих він, Малюта, тратив десятками, доводила його до біснуватости. Він старався золотом дійти до почестей, недоступних для него задля роду, і з подвійним задоволенням віддавався убійствам: він мстився над ненавистними боярами, збогачувався їх добичею, і висшаючись в ласці царській, думав вивисшити й коха ґо сина. Але незалежно від сего вирахования, кров була для него потребою і роскошю. Богато душегубств заподіяв своїми власними руками і літописи росказують, що иноді після казні, він власноручно сік трупи, топором і кидав їх собакам. В додатку до всего, він як хижий звір, був хитрий, в бійці відзначувався очайдушним мужеством, в зносинах з другими був недовірчивий, як всякий раб, котрому допалась незаслужена честь, і ніхто так не памятав обиду як він.

Такий був той чоловік, з котрім так неоглядно дрочився царевич.

Малюта, мучений завистю і честивостю, здавна домагався боярства; але цар, котрий иноді заховував звичаї, не хотів понизити найвисший московський стан в особі свойого худородн ґо любимця і не зважав на його просьби. Скуратов рішився нагадати про себе Іванови. Власне, сегодня, при виході царя зі спочивальні, він бив йому чолом, вичислив всі свої заслуги і в нагороду просив боярську шапку. Іван вислухав його терпеливо, засміявся і назвав собакою. Тепер, за столом нагадував йому власне царевич його невдачне чолобитство перед царем.

Малюта мовчав і ставав блідійший. Цар з невдоволенням замічав неприязні відносини між Малютою та сином. Задля зміни розмови, він обернувся до Вяземського.

— Атанасе, — сказав він ласкаво, напів насміхливо, — чи довго ти сумуватимеш? Не пізнаю мого доброго опричника! Чиж геть заїла тебе любов-змія люта?

— Вяземський не опричник, — завважав царевич. — Він зітхає як гарна дівиця. Тиб государю-батюшка, приказав надіти на нього шлюбний вінок, та оголити йому бороду, як Федькови Басманову, або приказаби йому співати з гуслями. Гуслі, бачу, будуть йому наручнійші від шаблі!

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць вересень 1926 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Товариство ім. Марти Вашінтон, від. 359. У. Н. Союза в Нюарку.

В. 359. Симаричинський Іван, Юревич Теодор, Савка Катерина, Кошьолек Текля, Юпін Марія, Волошин Анна, Батрій Марія, Скальська Анна, Бунчуній Франко, Павлович Ігнатій, Тананович Марія, Кардінал Текля, Канюборська Ксеня, Кожона Катерина, Бентрацька Анна, Вітюк Юлія, Перестюк Ксеня.

Товариство ім. Івана Франка, від. 360. У. Н. Союза в Лубуф, Па.

В. 360. Фіцик Микола, Ланцун Василь, Фіцик Михайло, Марчак Дмитро, Білан Франя, Марчук Анна, Куровельський Григорій, Костюк Марія.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Гамбалї Семен, Будич Петро.
В. 3. Мазурик Параскевія.
В. 7. Пастух Антін, Когут Мирослав.
В. 18. Стельмух Іллько, Предзімірський Андрій.
В. 25. Мостенський Михайло.
В. 28. Дудаш Михайло.
В. 31. Вовчок Франко.
В. 37. Петрищин Анна.
В. 40. Волошин Лука, Макаровський Андрій.
В. 43. Телічко Софрон.
В. 44. Вербицький Іван, Тулька Іван.
В. 45. Дубас Ева.
В. 47. Стадник Катерина.
В. 63. Заблоцький Володимир.
В. 65. Гороховський Антін, Качуряк Іван, Щерба Михайло.
В. 69. Васильшин Розалія.
В. 70. Бекаш Марія.
В. 77. Мішко Тацяна, Юневич Марія, Українець Марія.
В. 78. Тимчишин Петро, Кішко Катерина.
В. 82. Філовяк Михайло.
В. 84. Гоголь Анна, Кондуб Іван.
В. 88. Гоменюк Анна.
В. 91. Крикевський Людвик.
В. 93. Клеменчук Катерина, Клеменчук Іван, Кузла Іван.
В. 94. Білик Ядвіга.
В. 99. Лешишка Анна.
В. 102. Кривий Андрій.
В. 127. Рудик Петро.
В. 130. Ставчанський Мафтей, Колинець Григорій, Максимчак Іван, Сидоровська Параскевія, Сурмач Мирон.
В. 137. Лампарт Марія.
В. 138. Лата Микола.
В. 140. Семчур Катерина.
В. 147. Лагольний Павло, Павлусь Тимко.
В. 151. Польна Анна, Польний Семко.
В. 152. Соколовський Панько.
В. 156. Чопик Петро.
В. 161. Петришкевич Михайло.
В. 162. Майбук Ярмило.
В. 165. Коцолонський Михайло.
В. 174. Гармич Андрій.
В. 175. Буката Марія.
В. 185. Крахта Анна.
В. 192. Бурчицька Марія.
В. 193. Кривокульський Іван.
В. 200. Курочка Лько, Курочка Олена.
В. 210. Струк Григорій.
В. 218. Ткачишин Юстина.
В. 219. Бригідир Стефан, Якимів Дмитро.
В. 223. Пиш Павло, Глуживський Юрій.
В. 229. Копацький Дмитро.
В. 230. Грабський Іван, Береженка Іван.
В. 232. Стецура Михайло.
В. 234. Фортуна Михайло, Кацюпський Мирон.
В. 245. Черевятий Петро.
В. 265. Мацієвський Антін.
В. 268. Хміль Петро.
В. 273. Лупник Вартоломей, Лех Григорій.
В. 276. Бікик Кость.
В. 277. Бойчук Іван, Фурчук Тимко.
В. 280. Бучко Іван.
В. 288. Рибак Іван.
В. 296. Солтис Дмитро, Климчук Михайло.
В. 303. Філовят Марія.
В. 308. Луць Антін.
В. 309. Слабич Альойзій.
В. 313. Гарасим Василь.
В. 321. Наумович Агафія, Лодюк Фена.
В. 342. Білінський Пилип.
В. 355. Плекан Марія.
В. 369. Сидорак Ксеня.
В. 370. Маріщук Стефанія, Брежнюка Софія.
В. 385. Мадзен Михайло, Шигаповська Анна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 2. Хомяк Ігнатій.
В. 7. Грицинік Стефан, Падамар Василь.
В. 18. Ломега Антін, Іваx Теодор.
В. 20. Іваницький Терентій, Іваницька Ольга, Бойко Яків.
В. 37. Попо Анна, Яцків Олена, Гетеря Марія.
В. 40. Бегера Григорій.
В. 43. Бранчик Олекса.
В. 59. Якубишин Йосиф.
В. 61. Процак Іван.
В. 69. Сидорович Лука.
В. 72. Ласкос Іван.
В. 75. Коваль Анна.
В. 78. Когут Михайло, Смолен Юрій.
В. 104. Косцюк Михайло, Косцюк Катерина.
В. 133. Сайко Стефан.
В. 136. Лещицький Василь.
В. 146. Бойко Іллько, Ветерокс Семен, Гащук Петро, Прощ Іван, Шляхтич Василь.
В. 149. Ковсевич Павло.
В. 158. Мельник Доміник.
В. 188. Гайний Роман.
В. 242. Гарасимчук Олекса.
В. 219. Дармограй Стефан.
В. 238. Папас Катерина.
В. 252. Пілюк Йосиф, Красноженний Дмитро.
В. 268. Громак Михайло.
В. 276. Лях Теодор, Олесович Марія, Олесович Михайло.
В. 290. Пепік Олена.
В. 295. Витенко Дмитро, Хоровцак Стефан.
В. 310. Пасецький Григорій, Пасецька Марія.
В. 324. Филипчук Анна.
В. 336. Поток Василь.
В. 342. Шуміний Григорій.
В. 367. Бубликевич Іван.
В. 371. Біноус Андрій, Біноус Анна.
В. 401. Орлов Семен, Орлов Катерина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Гаврилюк Петро.
В. 22. Коцюба Василь.
В. 29. Пруск Петро.
В. 32. Чеприс Катерина.
В. 94. Гайдук Іван.
В. 124. Юдич Семен.
В. 148. Шкарок Тілько.
В. 178. Рушицька Анна.
В. 217. Мурашко Розалія.
В. 218. Білінт Федор, Білінт Марія.
В. 223. Миньо Микола.
В. 233. Стех Анна.
В. 276. Тисчний Микола, Тисчний Олекса.
В. 280. Вовтюх Олекса.
В. 285. Кучмак Антін, Кучмак Катерина.
В. 288. Турянський Петро.
В. 305. Бурцин Олена.
В. 345. Явний Іван, Дяконюк Олекса.
В. 347. Клочка Михайло, Клочка Анастазія.
В. 359. Юревич Юлія.
В. 385. Чучман Марія.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 14. Курдак Яків.
В. 15. Раймонд Григорій.
В. 20. Мосич Василь, Прихитко Розалія, Костюк Іван, Бірковдин Семен.
В. 31. Міщишин Ева.
В. 33. Білас Розалія.
В. 42. Гайовик Марія.
В. 43. Малинчак Петро.
В. 44. Гудик Яків.
В. 45. Дукан Іллько.
В. 61. Щиромовт Данько, Бобер Михайло, Пилип Григорій, Королевич Дмитро, Хохла Стефан, Мойюк Григорій, Єдинак Михайло, Максимчак Онуфрій, Монюк Анна.
В. 65. Федорович Олекса.
В. 73. Нікоф Микола.
В. 75. Кунік Іван.
В. 76. Плеєновс Стефан.
В. 94. Могорук Андрій.
В. 99. Кадобний Іван, Михайлечка Микола.
В. 104. Пайко Стефан.
В. 109. Стефанська Катерина.
В. 126. Мігранчик Іван.
В. 135. Кокос Мартин.
В. 143. Кошлайчук Іллько.
В. 147. Сунко Стефан.
В. 156. Ярємчук Стефан.
В. 164. Пилипко Микола, Джох Іван.
В. 175. Гайдук Василь.
В. 177. Рекрут Антонина.
В. 192. Нуцар Стефан.
В. 193. Міщишин Олена.
В. 196. Баричко Франко.
В. 216. Мороз Олександра.
В. 218. Кашевка Петро.
В. 220. Дешко Григорій, Бик Михайло.
В. 221. Попович Федор, Ярмола Катерина, Попович Марія, Левтюх Маріян.
В. 235. Богаченко Іван, Бобак Іван, Кушнір Павло.
В. 237. Хевіч Василь.
В. 244. Іздебський Йосиф.
В. 256. о. Кіндій Михайло.
В. 270. Терпелиевець Юлія.
В. 271. Макар Франко, Каперис Іван.
В. 276. Велгуз Олекса.
В. 292. Бандровський Михайло, Бандровська Катерина.
В. 304. Рудик Онуфрій.
В. 308. Бучок Василь.
В. 316. Шпирнак Микола.
В. 320. Капустій Микола.
В. 322. Кравчук Марія.
В. 324. Рутецький Семен.
В. 329. Бас Іван.
В. 336. Литвак Ігнатій, Воробель Дмитро, Панчорка Василь.
В. 346. Павлюх Розалія, Павлюх Микола, Халдун Семен.
В. 349. Мленець Василь.
В. 355. Совуга Іван.
В. 363. Леськів Микола, Журавінський Андрій, Челядин Теодор, Кліщ Микола, Журавінська Олена, Лущишин Іван, Челядин Зофія.
В. 370. Бікбаус Леонтина.
В. 384. Шуст Йосиф.
В. 400. Вус Федор.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 10. Присташ Марія, Присташ Олена.
В. 21. Прусь Петро.
В. 28. Скібак Дмитро, Скібак Розалія.
В. 29. Білінт Федор, Білінт Марія.
В. 36. Мурашко Розалія.
В. 48. Миньо Микола.
В. 69. Дрозник Катерина, Дрозник Михайло.
В. 76. Кравчук Марія.
В. 102. Стех Анна.
В. 110. Мороз Теодор.
В. 116. Стадник Іван, Заблоцький Лука, Заблоцька Катерина, Стадник Петро.
В. 129. Бовтюх Олекса.
В. 156. Бобелик Микола, Бобелик Анна.
В. 186. Бурцин Олена.
В. 192. Федорко Петро, Федорко Емілія.
В. 204. Скубова Марія, Скуба Йоганна.
В. 206. Костів Василь.
В. 233. Гаврилець Петро.
В. 237. Проць Дмитро.
В. 247. Єдинак Михайло, Єдинак Юлія.
В. 277. Задуський Лука.
В. 309. Бистрицький Йосиф, Бистрицька Евфросина.
В. 316. Геруда Тимко.
В. 322. Юревич Юлія.
В. 338. Тисчний Олекса, Тисчний Микола.
В. 245. Чучман Марія.
В. 350. Гушлюк Микола.
В. 365. Андрусишин Анна.
В. 385. Михальчишин Дмитро.
В. 401. Чорний Мирон, Чорна Катерина.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 7. Збрик Леон, Мельник Юстин.
В. 28. Чучман Василь.
В. 51. Вадоц Войтік.
В. 65. Гондович Василь.
В. 73. Рабій Іван.
В. 170. Хома Марія.
В. 211. Салій Анна.
В. 223. Сікзар Пилип.
В. 278. Антонішак Катерина.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця вересня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.987
В місяци вересни 1926 р. принято нових	130
В місяци вересни 1926 р. суспендовано	54
В місяци вересни 1926 р. принято з перест. листами	27
В місяци вересни 1926 р. принято з інших клас обезпеч.	7
Разом	19.205
В місяци вересни 1926 р. суспендовано	88
В місяци вересни 1926 р. відійшли з перест. листами	44
В місяци вересни 1926 р. відійшли до інших клас обезпеч.	7
В місяци вересни 1926 померло	10
Разом	149
З кінцем місяця вересня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19.056

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	16
В клясі А.	на $ 250	381
В клясі А.А.	на $ 500	5.652
В клясі В.	на $ 750	897
В клясі С.	на $1000	11.753
В клясі В.В.	на $1500	216
В клясі С.С.	на $2000	54

НОВІ РОДИ:

Обезпеченнє-платне по смерти з вкладами до 70 року житя.

В клясі О- 500	на $ 500	19
В клясі О-1000	на $1000	12
В клясі О-1500	на $1500	—
В клясі О-2000	на $2000	—
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне по смерти в вкладами протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	9
В клясі Р-1000	на $1000	36
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне до житя з вкладами протягом 20 літ. (Ендаумент).

В клясі Е- 500	на $ 500	17
В клясі Е-1000	на $1000	10
В клясі Е-1500	на $1500	—
В клясі Е-2000	на $2000	—
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		19.056

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 28. Робак Іван.
В. 44. Чап М. Анна.
В. 45. Шпікула О. Віра, Дубас Петро, Дубас Іван.
В. 67. Данко Вікторія.
В. 72. Когут Йосиф, Курач М. Стелла, Слоньовська Дарія.
В. 87. Купер Михайло.
В. 95. Згіба Катерина.
В. 105. Мельник Анна, Мельник Михайло.
В. 112. Потюк Микола, Потюк Михайло, Потюк Павлина, Старинщак Юлія.
В. 137. Миленик Михайло.
В. 200. Курочка Володимир.
В. 204. Дзюрка Антін, Дзюрка Олена, Дзюрка Ольга.
В. 205. Васильковський Антін.
В. 213. Серкіс Ольга, Турко Антін.
В. 218. Бугай Марія, Ярема Анна.
В. 219. Дорошенко Михайло, Якимів Петро.
В. 223. Тарабаєц Текля.
В. 235. Крупа Богдан.
В. 239. Нечипор Марія.
В. 258. Афтанас Адам.
В. 273. Ярошак Петро, Ярошак Юлія, Вайда Андрій, Вайда Іван, Вайда Дмитро.
В. 292. Медвідь Микола.
В. 295. Тивончук Б. Мирослава.
В. 316. Мляйновська Евдокія.
В. 324. Семенюк Марія, Семенюк Анна, Семенюк Зофія, Семенюк Іван, Семенюк Микола.
В. 326. Гнатко Анна.
В. 335. Грабін Михайло.
В. 336. Пелех Омелян.
В. 342. Подегольний Іллько.
В. 355. Городинський Іван, Плекан Стефан, Шаланецький Іван, Шаланська Марія.
В. 359. Кардінал Михайло, Кардінал Розалія, Скопанюк Олга.
В. 369. Білий Іван, Білан Марія, Білан Павлина, Біван Розалія, Костюк Стефан, Костюк Олена, Костюк Марія, Марчук Марія, Петрів Стефан, Петрів Петро, Петрів Марія, Петрів Юрій, Подолинський Іван, Ставоровська Зофія, Волосючук Іван.

НОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 20. Іваницький Йосиф.
В. 73. Рябоновський Олекса Юрій, Пшоновський Йосиф, Пшоновська Франя Марія.
В. 75. Коваль Йосиф, Коваль Катерина, Коваль Агафія.
В. 102. Гірняк Іван, Гірняк Омелян.
В. 217. Гарасимчук Михайло, Гарасимчук Стефан, Гарасимчук Волод.
В. 252. Филипів Олена, Филипів Богдан.
В. 276. Жук Юстина.
В. 310. Пасецький Іван, Пасецький Станіслав, Пасецький Йосиф.
В. 363. Гушак Володимир, Гушак Стефан.
В. 371. Біноус Стефан, Біноус Катерина.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 147. Шабат Катерина, Шабат Михайло.
В. 218. Білінт Іван.
В. 285. Кучмак Петро.
В. 347. Клочка Володимир, Клочка Марія.
В. 359. Юревич Володимир.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 15. Раймонд Розалія.
В. 45. Турчинник Анна.
В. 61. Коземчик Станіслав, Коземчик Стефан, Коземчик Семен.
В. 65. Федорович Марія.
В. 76. Кунік Вацислав.
В. 43. Гельнер Марія.
В. 85. Калин Іван, Калин Василь, Калин Марія, Мадай Марія, Мадай Андрій, Мадай Василь, Павлик Марія, Ковдик Стах, Павлик Маріця, Павлик Іван.
Разом поновні
В. 102. Кардамаш Йосиф, Кардамаш Катерина, Кардамаш Марія, Кардамаш Минела, Кардамаш Олена, Кардамаш Анна.
В. 136. Зарембо Галія.
В. 137. Милимук Михайло.
В. 143. Кошлайчук Франц, Прудиус Анна, Прудиус Катерина, Прудиус Микола.
В. 164. Пилипко Іван, Пилипко Михайло, Пилипко Марія.
В. 182. Біловус Анна, Біловус Евдокія.
В. 210. Яхницька Віра.
В. 211. Трицез Владислав, Трицез Михайло, Трицез Катерина.
В. 221. Ярмола Андрій, Попович Анна, Попович Іван, Попович Михайло.
В. 233. Ходоровська Люба Олена.
В. 244. Іздебський Василь.
В. 274. Кіхтан Теодор.
В. 276. Вельгуз Михайло, Вельгуз Іван.
В. 346. Павлюх Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 28. Скібак Михайло, Скібак Марія, Скібак Юдія, Скібак Анна.
В. 29. Білінт Іван.
В. 116. Стадник Іван, Стадник Петро.
В. 156. Бобелик Катерина.
В. 247. Єдинак Михайло, Єдинак Олена, Єдинак Катерина, Єдинак Стефан.
В. 322. Юревич Володимир.
В. 365. Андрусишин Теодор, Андрусишин Мирослав, Шабат Катерина, Шабат Михайло.
В. 401. Чорний Мирон, Чорний Роман, Чорний Омелян, Чорний Михайло, Чорний Петро.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРІШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 2. Будич Петро.
В. 44. Вельжин Марія.
В. 63. Заблоцький Володимир.
В. 65. Качурак Іван, Щерба Михайло.
В. 78. Тимчишин Петро.
В. 82. Філовяк Михайло.
В. 91. Крикевський Людвик.
В. 128. Пітуна Петро.
В. 147. Бовтюх Теодор.
В. 148. Гусак Тимко.
В. 165. Коцолонський Михайло.
В. 193. Дзюрик Стефан.
В. 210. Струк Григорій.
В. 232. Стецура Михайло.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 251. Цюбан Анна.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця вересня 1926 р. в У. Н. С. було дітий чл.	11.535
В місяци вересни 1926 р. принято нових	74
В місяци вересни 1926 р. принято наново	22
В місяци вересни 1926 р. принято з перест. листами	7
Разом	11.638
В місяци вересни 1926 р. суспендовано	49
В місяци вересни 1926 р. відійшли з перест листами	22
В місяци вересни 1926 р. відійшли до повнолітних чл.	15
В місяци вересни 1926 померло	1
Разом	87
З кінцем місяця вересня 1926 р. в У. Н. С. було дітий членів	11.551

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	11.226
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	325
Разом	11.551

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця вересня 1926 р. в У. Н. Союзі було:

повнолітних членів	19.056
дітий членів	11.551
Разом всіх обезп. в У. Н. С.	30.607

УВАГА

могру кожний відділовий хранник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї точно застосуватись.

Фин вопоміні ни з молодечі члени (Ендаумент, оголошені в рекордовім звіті за місяць вересень 1926 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі рішучим організації, коли хотять вводити в члени У. Н. Союза, мусять голосити прохання протягом сего місяця (жовтня) до свойо відділів і записати наново, заплатити всі свої вкладки і голосити до місцевої ради на руки відділових уряднків. Коли цего не зробить по кінці місяця жовтня 1926, то з листопада 1926 року мусять наново вносити вкладки (просьби о прийнятє) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці члени члени, які проміняли як і молодечі, котрі в місяци вересни 1926 р. взяли переступні листи, а ещо досе не зголосили до нашого правного істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци жовтни 1926 р., бо на другий місяць по 6 м. листопада 1926 р. вже не будуть члени, а зрезеновані і могимо бути приняті тільки на підставі нових анліяцій (просьб о прийнятє).

І. Кантанюк, гол. рек. секр.

ЗА УКРАЇНІЗАЦІЮ ЦЕРКВИ.

Рівне, 8. вересня.

Хочу написати декілька слів про нашу православну церкву. Бідна вона і мало є відрадних подій на тому полі. А всеж церква — це у нас один із головних чинників.

Літ тому кілька пішов серед Українців рух за українізацію церкви. І правильно. Ходили люде в церкву і майже нічого не розуміли, що пін і діяк тай вони самі виспівували. Знаю села, де заведено в церкві українську мову.

Вірні радо сліпшать до церкви, всьо розуміють, а українська мидозвучна мова, оказується, вповні надається до передавання і божих заповідей.

Та попів, що поважилися завести українську мову, на всі північні землі небогато. Велика більшість попів держиться цупко старої московської мови і навіть проповіди говорять на тій незрозумілій мові.

Богато в цьому винуваті вряди нашої церкви, які складаються майже з самих Росіян. Але не менше винуваті в цьому і самі вірні.

Якщо в селі селяне вжиють супротів попа рішучих заходів і приневолять попа правити на українській мові, то мало таких попів знайдеться, що волі селя не услухають. Але для цього треба спільної волі села. Подумайте тільки! Велика більшість селян забажає української мови в церкві. Иде делегація до попа і домагається переведення їх домагання в життя. Не хоче піп вволити волі парохіян, вони бойкотують його до того часу, доки він не вволить їх волі. І можна з певностю сказати, що не останеться ніодин піп, котрий не піддасться вимогам своїх парохіян. В той спосіб можна українізувати всі церкви на наших землях.

А справа це не маловажна! Церква осталася заборолом чорносотенства і в багатьох случаях виступає вона проти національних інтересів українського народа. Пора проте, найвисша пора, усунути це лихо із нашої землі. Не йде по доброму, так слід братися тих засобів, якими ми розпоряджаємо і якими ми врешті примусимо наших численних ворогів: або нам служити, або піти геть з нашої землі. („Новий Час").

Православний.

ЖАРТИ.

1-ий прохожий (по англійськи). Пліз, сер, гвер ів ди Вол стріт?

2-ий прохожий (по українськи): Ось тут зараз за углом візьмете на ліво й матимете вже Вол стріт.

1-ий Прохожий: Ах, як ви пізнали, що я Українець?!

2-гий прохожий: Пізнати я не пізнав, але як инакше міг я вам сказати, коли я вию лише по українськи?

„Хемічна революція".

В технічній вищій школі (таке читаємо в російській гумористичній газеті „Крокодиль") здибались два професори. „Що я хотів би вас спитати, поважний товаришу, — сказав один. — У вашім підручнику подібно правильно зворот „хемічна революція". Що ви властиво розуміли під цим?" — „Самосебою, що то повинно бути там „хемічна реакція", але я не вважився писати таке. Цензор не терпить контрреволюційних зворотів.

Все практичний.

— Ходи сюди, — сказав вломник до свого товариша, після того, як їм удався влом — потягнемо, що то ми здобули. —

— Дай мені спокій, — відповів товариш повідаючи. — Я змучився. Що ми вкрали, то завтра прочитаємо в газеті спис усіх річей".

Вона знає його.

Сусідки балакають собі при каві. — Я вже все вийти добре з моїм чоловіком, — каже одна. — Він не сказав мені згірдного слова!" — Що то за добрий мусить бути чоловік... — піддає сусідка. — Не так добрий, як обережний, — відповідає тамта.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІНЕАПОЛІС, МІНН. Тов. „Запорожська Січ, від. 385, повідомляє, що звичайний мітінг відбудесь о 7.30 вечером в середу, дня 20 жовтня, в залі Укр. Дому Просвіти, 700 Jackson St. N. E. На порядку нарад є бікучі справи до полагодженя, що обовязує всіх членів прибути на мітінг. — Мих. Кацнука, предс.; Йосиф Реськів, секр.

ШИКАГО, ИЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудесь дня 21. жовтня, в четвер, о год. 7. годині вечером, в Укр. Нар. Гали, 1950 West Erie St., при Робей ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг, бо є важні справи до полагодженя. Запрошуючі члени мають вирішити свій довг, інакше будуть суспендовані. — Н. Читінський, предс.; С. Базрій, касс.; П. Хомин, секр. фін.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ п. Онуфрія Мисика з Рогатинського повіту, студента висших шкіл і службача університету у Львові в році 1907—1910. Я сам з Калуша, бувший майстер столярський. Голосится до: Гі... 238-43
PETER DOMINKEWICZ,
36 Leuox Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ в добрім місци, добрий інтерес; мусить бути сейчас проданий. Добра нагода для бізнесменів. 241-42
Голосится під ч.:
511 SO. 10th ST., NEWARK, N. J.

ХТО ЗНАЙВИ при місце перебування або що сталося з Емілійном Шереметою; уродженим в Ракобутах в р. 1877., з батьком Степаном і Марії, або його жінкою Наталею Шереметою, зволить ласкаво подати відомість до редакції „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 242-44

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ, ДЕЛІКАТЕСЕН, КЕНДИ і СИГАР ШТОР, гарні люде, мусить продатися сейчас, бо господар в шпитали. Голоситися до пул-руму 109 E. 3rd STREET, NEW YORK CITY. 242-43

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C і стемповані річи. Пишіть по каталог до UKRAINIAN BAZAR, 188 E. 4th St., New York, N. Y.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданням абстракти; виготовляє контракти купна і продажі; переводжує експозиції справи; полагоджує старокраєві, патентові і торочі справи. 191—

КАРТИ ДО ГРАННЯ.
Можна пізнавати їх з заду і переду. Знаки механічні, легкі до читання скоро можна навчитися їх пізнавати. Ціна 1 пачка $2.00; 2 пачки $3.00; тузин $14.00. 238-43
CAPITOL ART CO.,
Box 151, Ft. Wayne, Ind.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ 1927 на рік
Поверх 100 ріжнородних календарів на 1927 рік. Календарікам друкованій в двох кравках, свята, пости, загальні і другі приписи календарські. Календарі продаються по гуртовій ціні (whole sale) і поодиноко. Пишіть по новий спис і опис календарів. За надісланнєм $4.00 вишлемо 25 штук оказових, щобисьте оглянули, а опісля більше замовили. Безнесменам друкуємо їх оголошеня на календарях. 216—
Всі замовленя посилайте на адресу:
KULYNITCH PRINTING CO.
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

КОЛИ ХОЧЕТЕ БУТИ
ЗНАМЕНИТИМ МАҐІКОМ, знати маґічні тайни, під якою планетою ви родилися, яке чекає вас щастє, пишіть по Астрономічний гороскоп, маґічну болю, залучивши 4 ц. марками до:
IDEAL MAIL ORDER HOUSE,
801 — 45th St., Brooklyn, N. Y.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКОЇ ПОГРЕБНЯ
ПОГРЕБИ ВЕРЧІ НА ВСІХ ЦЕРКВИ І ВСЮ ДРУГІ ЗАБАВИ.
139 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

Звісний Естонський Борець Антона Лурик, котрий перший приняв визов Александра Гарквен, кн. Вони будуть боротися в понеділок, 25. жовтня в ARMORY HALL на 34. ул. і 9-та Евню, Ню Йорк.